

Sisällys

Lukijalle 11

1 408 SUOMALAISTA SS-MIESTÄ 18

Talvisodan kokemukset antoivat taustan suomalaisten SS-vapaaehtoisten värväämiselle 19

Voimakas neuvostovastaisuus yhdisti suomalaisia SS-vapaaehtoisia 24

Waffen-SS:n Wiking-divisioona – yleiskuvaus ja katsaus lähteisiin 26

Divisioonan kokoonpano 27, Suomalaisten SS-miesten poliittiset näkemykset 32, Kansallissosialististen suomalaisjärjestöjen yritykset vaikuttaa suomalaisten vapaaehtoisten valintaan 35, Rapautuva kuva SS:n valioyksiköstä 38, Waffen-SS:n osallisuus väkivaltaisuuksiin 43, SS-Divisioona Wikingin suomalaisten vapaaehtoisten todistamat väkivaltaisuuudet 52, Tanskalaisten, norjalaisten ja ruotsalaisten SS-miesten julmuudet 62, Waffen-SS:n säilyneet asiakirjat 69, Muut arkistolähteet 71, Suomalaisten SS-miesten 76 päiväkirjaa 72, Alankomaalaisten ja norjalaisten SS-miesten päiväkirjat 76, Suomalaisten SS-miesten muistelmat ja omaelämäkerrat 77, Valokuvalähteet 78

SS-DIVISIOONA WIKINGIN YKSIKÖT JA NIIDEN KOMENTAJAT 81

SS-rykmentti Nordland 81

SS-rykmentti Westland 83

SS-rykmentti Germania 86

SS-tykistörykmentti 5 87
SS-tiedusteluosasto 5 90
SS-panssarintorjuntaosasto 5 90
Suomalainen vapaaehtoispataljoona 90
Suomalaisten panos Waffen-SS:ssä 92
Divisioonan komentaja Felix Steiner 93
Rykmenttien ja pataljoonien komentajat 99

SAKSAN SÄÄLIMÄTÖN MIEHITYSPOLITIikka PUOLASSA 1939–1940 103

KANSALLISSOSIALISTISET ROTUOPIT, LEBENSRAUM-POLITIikka
JA UUSI EUROOPPA 105

JOUKKOMURHAT UKRAINASSA VUONNA 1941 113

Siviilit 113

Juutalaiset 116

Partisaanit 120

Neuvostoliittolaiset sotavangit 128

Poliittiset komissaarit 134

VANKEJA EI OTETA 136

JOUKKOSURMAT LVIVIN ALUEELLA 1.–7.7.1941 140

Lviv 1.7.1941: Ensikokemukset väkivaltaisuuksista 141

Kansallismieliset ukrainalaiset 142, Tuhoamisryhmä C:n toiminta 146,

Saksalaisten kertomukset tapahtumista 148, Alankomaalaisen

vapaaehtoisen kuvaus 150, Norjalaisvapaaehtoisten havainnot 150,

Suomalaisten SS-miesten kokemuksia 154

Vilšanitšja 2.7.1941: ensimmäiset neuvostoliittolaiset sotavangit ja
siviilit ammutaan 161

Novosilki 2.–3.7.1941: rykmentinkomentaja Wäckerlen kuolema
kostetaan verisesti 162

Krivitši 2.7.1941: paikallisyhteisö tuhotaan 170

Slovita 2.7.1941: tuhopolttoja, holtitonta ammuskelua ja teloituksia 173

Kurovitši 3.7.1941: 180 neuvostoliittolaista sotavankia ja joukko juutalaisia ammuttiin 180

Zolotšiv 3.–4.7.1941: everstiluutnantti Groscurth hillitsee SS-Divisioona Wikingin raakuutta 181

Julmuudet paikallisasukkaiden muistelmissa 181, Ukrainalaiset nationalistit 184, Everstiluutnantti Helmuth Groscurth 188, SS-Divisioona Wiking 189, Tuhoamiskomennuskunta 4b:n vähäinen osuus 193, Alankomaalaisten ja norjalaisten SS-vapaaehtoisten toimet 194, Suomalaisten SS-miesten kokemuksia 195

Zboriv 4.7.1941: uusi juutalaisten joukkomurha 196

Ozerna 3.–5.7.1941: 180–200 juutalaista tapettiin ja kaksi synagogaa poltettiin 198

Noviki 3.–4.7.1941: vähäisiä kahakoita ja harhailijoiden surmaaminen 200

Podhorylce heinäkuun alussa 1941: kaksi siviiliä sai surmansa kahden suomalaisen luodeista 201

Uritš 7.7.1941: ainakin 300 siviiliä ammuttiin 204

VÄKIVALTAISUUDET TERNOPILIN ALUEELLA 4.–6.7.1941 206

Ternopil 4.–5.7.1941: joukkomurha kaupungissa 206

Kaupunginkomendantti Erwin Sander 206, Ukrainalaiset nationalistit 208, Tuhoamiskomennuskunta 4b 209, Alankomaalaisten vapaaehtoisten toiminta 210, Suomalaisten SS-miesten kokemuksia 213, Muonituskompanian mahdollisesti järjestämä kujanjuoksu 216

Mikulintši 5.7.1941: Wikingin miesten raivopäisyys 218

Ukrainalaisnationalistien hyökkäykset 219, SS-joukkojen toiminta 221 Steinerin väitetään käskeneen 5.7.1941 teloittaa 200 neuvostoliittolaista sotavankia 222

Hrimailiv 5.7.1941: nopeita hirmutöitä ohikulkumatalla 224

Horostkiv 5.7.1941: raakuuksia juutalaisia kohtaan 226
Husjatin 6.7.1941: raakuuksia ja pyrkimys katkaista väkivallan
kierre 227

Alankomaalaisten vapaaehtoisten muistelmat 228, Suomalaisten
SS-miesten kokemuksia 229, Wehrmachtin yritykset hillitä
väkivaltaa 230

VÄKIVALTAISUUDET ITÄISILLÄ ALUEILLA HEINÄKUUSTA 1941
TAMMIKUUHUN 1943 232

Proskuriv 11.7.1941: puhdistuksia kaduilla 233

Bila Tšerkva heinäkuun 1941 puolivälissä: juutalaisia
ammuttiin 234

Dnipropetrovskin sillanpääasema elokuussa 1941: siviilejä
ammuttiin 235

Žitomir heinäkuun 1941 puolivälissä: kaupunki sai kuoliniskun 236
Tuhoamiskomennuskunta 4b 237

Krementšuk 12.8.1941: neuvostoluutnantti teloitettiin 238

Dniprodzeržinsk 22.8.1941: pidätetty venäläinen ammuttiin 239

Kylä Donsken lähellä 18.1.1942: pakko ampua iivanoita 240

Kabardinskaja 26.9.1942: kaikki loikkarit ammuttiin ja kaksi venäläistä
hirtettiin 240

Toldzgun uudenvuodenaattona 1942: suomalaiset pioneerit
teloittavat ”siviilivakoojia” ja sotavankeja 241

Metšetinskaja tammikuusta maaliskuuhun 1943: sotavankeja
ammuttiin 245

SUOMALAISTEN SUHTAUTUMINEN JUUTALAIISIIN JA JULMUUKSIEN
TUOMITSEMINEN 246

Suomalaisten SS-vapaaehtoisten suhtautuminen
antisemitismiin 246

Kansallissosialististen rotuoppien iskostaminen sotilaisiin 251

Myötätuntoa juutalaisten kärsimyksiä kohtaan 256
Haluttomuus ottaa kantaa väkivaltaisuuksiin 262
Väkivaltaisuuksien tuomitseminen ja suomalaisten SS-vapaa-
ehtoisten piilevät saksalaisvastaiset asenteet 265
Tanskalaisten, alankomaalaisten ja norjalaisten kielteisiä
ja ymmärtäviä asenteita juutalaisia kohtaan 270

SUOMALAISTEN OSALLISUUS 276

Uhrien määrä 277
Tekijäjoukon koostumus 278
Kansallismielisten ukrainalaisten välinäytös 282
Jälkijoukkoina kulkeneet tuhoamisosastot 287
Wehrmachtin osastoissa asenteet jakautuivat 288
Wikingin julmuudet kuuluivat päämäärän saavuttamiseksi valittuun
taktiikkaan 289
Suomalaiset SS-miehet tiesivät väkivaltaisuuksista 291
Suomalaisten osallisuus 293

Liitteet 295

Viitteet 305

Lähteet 339

Henkilöhakemisto 366